Dosarul nr. 3r-1324/24; (2-24094474-02-3r-12112024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Jomiru-Niculiță Veronica)

D E C I Z I E

20 februarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, prin care a fost respinsă cererea privind emiterea ordonanței provizorii,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" către Biroul Vamal Sud, terț - Serviciul Vamal, Administrația Zonei Antreprenoriatului Liber „Tvardița", privind recunoașterea ilegalității refuzului tacit și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 07 august 2024 ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" s-au adresat la Judecătoria Cahul sediul central cu o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Sud, terț - Serviciul Vamal, Administrația Zonei Antreprenoriatului Liber „Tvardița", solicitând recunoașterea ca ilegal a refuzului tacit al Biroului Vamal Sud de a emite la cererea din 11.06.2024 și la cererea prealabilă din 12.07.2024, actul administrativ de acordare a tratamentului tarifar preferențial mărfurilor (serviciilor), importate/introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova de către orice agent economic de la reclamanți în cazurile și modul prevăzute de Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, până la data 01.01.2034; obligarea Biroului Vamal Sud de a emite actul administrativ de acordare a tratamentului tarifar preferențial mărfurilor (serviciilor), importate/introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova de către orice agent economic de la reclamanți în cazurile și modul prevăzute de Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal.

Concomitent, reclamanții au solicitat emiterea unei ordonanțe provizorii cu suspendarea executării acțiunilor Biroului vamal Sud/Serviciului Vamal de neacordare a tratamentului tarifar preferențial mărfurilor (serviciilor), importate/introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova de către orice agent economic de la rezidenții ZAL „Tvardița" - ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" în cazurile și modul prevăzute de Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul sediul Central din 12 august 2024, s-a dispus transmiterea cauzei nominalizate spre examinare conform competenței la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani. (f.d. 56-59)

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, a fost respinsă cererea reclamanților privind emiterea ordonanței provizorii.

Solicitarea recurentului:

La 21 octombrie 2024 ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" au depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu emiterea unei noi încheierii, prin care să fie admisă cererea reclamanților privind emiterea ordonanței provizorii.

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 11 octombrie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 21 octombrie 2024, astfel Completul judiciar conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului declarat, s-a invocat că încheierea contestată a fost emisă cu încălcarea competenței, deoarece litigiile cu Biroul Vamal Sud, nu țin de competența Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani.

În același timp, s-a invocat că prima instanță nu a analizat impactul economic negativ asupra reclamanților generat de aplicarea taxelor vamale începând cu 01.01.2024. Aplicarea acestor taxe determină creșterea prețurilor pentru produsele reclamanților, afectându-le competitivitatea pe piața internă și externă, ceea ce poate duce la pierderi financiare și pierderea pieței. Instanța nu a ținut cont de documentele oficiale emise de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (răspuns nr. 9-71 din 10.01.2024), care confirmă impactul negativ.

Comunicarea actelor:

În scopul asigurării unui proces echitabil într-un termen rezonabil, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului și terților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Participanții la proces nu și-au valorificat dreptul său procedural și nu au prezentat referință.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, iar încheierea primei instanțe urmând a fi anulată, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nici o cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. c), (2) Cod administrativ, examinînd recursul

împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Prin prisma art. 194 alin. (1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la 07 august 2024 ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" s-au adresat la Judecătoria Cahul sediul central cu o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Sud, terț - Serviciul Vamal, Administrația Zonei Antreprenoiriatului Liber „Tvardița", solicitând recunoașterea ca ilegal a refuzului tacit al Biroului Vamal Sud de a emite la cererea din 11.06.2024 și la cererea prealabilă din 12.07.2024, actul administrativ de acordare a tratamentului tarifar preferențial mărfurilor (serviciilor), importate/introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova de către orice agent economic de la reclamanți în cazurile și modul prevăzute de Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal, până la data 01.01.2034; obligarea Biroului Vamal Sud de a emite actul administrativ de acordare a tratamentului tarifar preferențial mărfurilor (serviciilor), importate/introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova de către orice agent economic de la reclamanți în cazurile și modul prevăzute de Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal.

Concomitent, reclamanții au solicitat emiterea unei ordonanțe provizorii cu suspendarea executării acțiunilor Biroului vamal Sud/Serviciului Vamal de neacordare a tratamentului tarifar preferențial mărfurilor (serviciilor), importate/introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova de către orice agent economic de la rezidenții ZAL „Tvardița" - ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" în cazurile și modul prevăzut de Legea nr.1380 din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul sediul Central din 12 august 2024, s-a dispus transmiterea cauzei nominalizate spre examinare conform competenței la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani. (f.d. 56-59)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, a fost respinsă cererea reclamanților privind emiterea ordonanței provizorii.

La 21 octombrie 2024 ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт" SRL, ÎCS „Золотой аист" SRL, SRL „Natural Product", SRL „Luxfarmol", SRL „Vinsnabtrest" a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu emiterea unei noi încheierii, prin care să fie admisă cererea reclamanților privind emiterea ordonanței provizorii.

Efectuând controlul judiciar al încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, instanța de recurs constată că soluția primei instanțe este una pripită, la examinarea cererii de eliberare a ordonanței provizorie nefiind luate în considerare toate circumstanțele relevante, fapt care duce la anularea actului judecătoresc contestat.

Completul judiciar reiterează că, în speță, acțiunea în contencios administrativ dedusă judecății a fost înaintată de reclamanți împotriva Biroului Vamal Sud, cu sediul în mun. Cahul, str. Prieteniei, 1.

În acest context, Completul judiciar consideră că Judecătoria Chișinău sediul Râșcani înainte de a trece la examinarea cauzei în fond sau la soluționarea unor aspecte de procedură, urma să verifice dacă dispune de competența jurisdicțională pentru examinarea cauzei respective, în acest sens urmând a fi luată în considerare inclusiv practica recentă a Curții Supreme de Justiție adoptată pe marginea conflictelor negative de competență ridicate de instanțele de judecată în cadrul litigiilor cu Birourile Vamale (*a se vedea cauza nr. 2ac-88/24; 2ac-478/23*).

Iar, în cazul în care în urma cercetării cu maximă diligentă a materialelor dosarului și circumstanțelor relevante în vederea stabilirii competenței jurisdicționale la examinarea cauzei, Judecătoria Chișinău sediul Râșcani ar considera că nu este competentă să examineze prezenta cauză, urma să purceadă la aplicarea prevederilor art. 200 din Codul administrativ, dar nicidecum să examineze cererea reclamanților de eliberare a ordonanței provizorii, fără verificarea respectivelor momente.

Un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal învestit de lege”, iar prin prisma art.197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Colegiul apreciază ca fiind prematură soluția primei instanțe emisă pe marginea cererii reclamanților privind eliberarea ordonanței provizorii, or, judecătorul primei instanțe nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței, iar aceste fapte constituie erori judiciare care nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Din aceste considerente, Completul specializat ajunge la concluzia necesității admiterii recursului, anulării integrale a încheierii primei instanțe, cu remiterea spre rejudecare a problemei soluționată prin încheierea casată, în aceeași instanță și același complet de judecată.

La rejudecarea cauzei prima instanța urmează să țină cont de cele menționate și să emită actul judecătoresc întemeiat și legal.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se admite recursul depus de ÎCS Fabrica de vinuri și divinuri „Молдавский Стандарт” SRL, ÎCS „Золотой аист” SRL, SRL „Natural Product”, SRL „Luxfarmol”, SRL „Vinsnabtrest”.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 11 octombrie 2024, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță și același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore